

Kláster Zlatá Koruna, školní prohlídka

pracovní list pro 7. až 9. třídy ZŠ

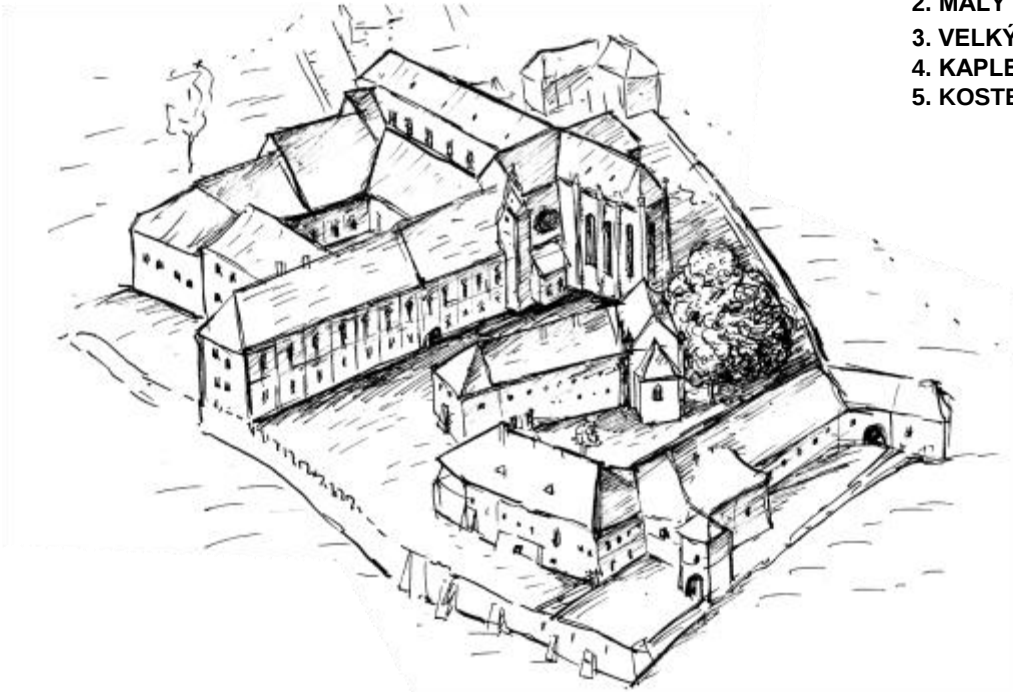
Vítej ve zlatokorunském klášteře, kterému se také říkalo Svatá Trnová Koruna podle trnu z Kristovy koruny. Tuto vzácnou relikvii daroval král Přemysl Otakar II. řádu cisterciáků při jeho založení v roce 1263. Cisterciáci zakládali své kláštery v odlehlých údolích a nedaleko vodních toků. Byla pro ně důležitá izolovanost klášterního prostředí od vnějšího světa. Zlatá Koruna má tak velmi zajímavou polohu v meandru řeky Vltavy.

Klášterní areál sestává z několika částí.

Zastavení č. 1

Hlavní nádvoří

Úkol: Označ si jednotlivé části kláštera.

1. OPATSTVÍ
2. MALÝ KONVENT
3. VELKÝ KONVENT
4. KAPLE ANDĚLŮ STRÁŽNÝCH
5. KOSTEL

Zastavení č. 2

Malý konvent

Úkol: Podívej se na náhrobky opatů a přemýšlej, co mají společného, poté pojmenuj dva zobrazené předměty.

.....

.....

Zastavení č. 3

Kaple Andělů strážných

Úkol: Najdi a vylušti chronogram z nápisu v kapli Andělů strážných - prozrazuje, v jakém roce byla kaple vyzdobena freskami.

SANCTI ANGELI CVSTODES NOSTRI DEFENDITE NOS IN PVGNA

Letopočet je ukryt v latinském nápisu, který v překladu zní:

SVATÍ ANDĚLÉ, STRÁŽCI NAŠI, OCHRAŇUJTE NÁS V BOJI (myšleno v duchovním boji)

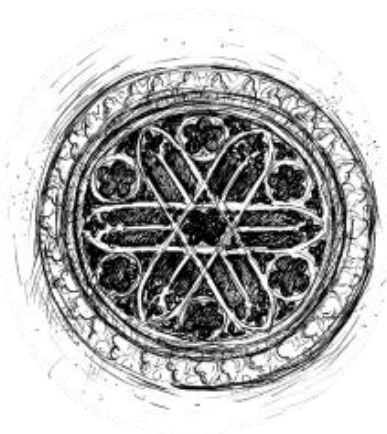
Zastavení č. 4

Zahrada

Úkol: Prohlédni si vstup do kaple Andělů strážných. Rozhlédni se a hledej gotické prvky. Přiřaď slova k obrázkům.

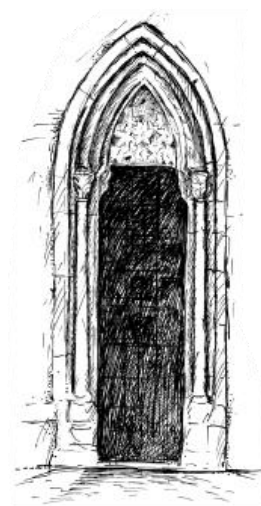
ROZETA

GOTICKÉ OKNO

LOMENÝ OBLOUK

PORTÁL

Cisterciácký řád vznikl jako odnož řádu benediktinů a dodržoval heslo svatého Benedikta ORA ET LABORA / MODLI SE A PRACUJ. První klášter se jmenoval Citeaux (čti sitó), latinsky Cistercium, podle milníku staré římské cesty, která kolem vedla a dal řádu název. V klášteře se dodržovalo SILENTIO (čti silencio), což v latině znamená TÍCHO. Mniši mohli nahlas mluvit pouze v prostoru nazvaném PARLATORIUM (hovorna).

Zastavení č. 5

Hovorna

Úkol: Sleduj průvodce, který předvede několik znaků ze znakové řeči cisterciáků a zkus odhadnout jejich význam.

Od roku 1755 stál v čele zlatokorunského kláštera Bohumír Bylanský, který zde založil školu pro děti místních poddaných. Ta navázala na učení Jana Ámose Komenského, který chtěl, aby výuka děti bavila a vzbudila v nich zájem přijít věcem na kloub. Komenský požadoval, aby škola byla hrou, výuka názorná a učilo se od jednoduchého ke složitému. Opat proto zadal namalovat výukové obrazy s různými tématy, pořídil matematické a fyzikální přístroje, hudební nástroje, sbírku minerálů, rostlin a zvířat. Svým nadšením a hlubokým zájmem o nové poznatky nechal postavit v zahradách voliér, bažantnici nebo skleník pro exotické rostliny.

Zastavení č. 6

Ikonomie – Mapa světa

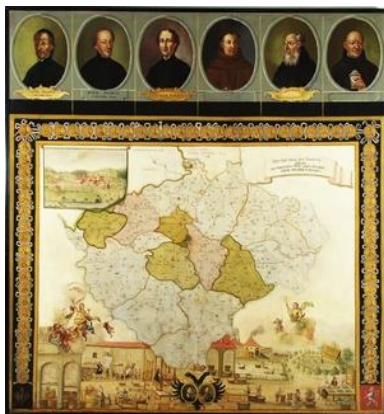
Úkoly: Mapa se využívala k výuce dvou předmětů. Dokážeš odhadnout k jakým? Dobře si obraz prohlédni a s pomocí průvodce zkus vymyslet, jak se s mapou pracovalo.

Zastavení č. 7

Ikonomie – Mapa Čech

Úkoly: Odhadni, kdo je vyobrazen v malých medailónech okolo mapy a uprostřed dole v černé orlici. Vyjmenuj alespoň 5 činností, které se učily děti ve zlatokorunské škole – pomůže Ti spodní část obrazu pod mapou.

V roce 1774 byla zavedena povinná školní docházka pro dívky a chlapce od 6 do 12 let. Ve Zlaté Koruně probíhala výuka v českém jazyce a děti se učily nejen číst, psát a počítat, ale i dějinám, přírodopisu a hudbě. Kromě věrouky byly zařazeny praktické obory, děti se seznámily s řemesly, zahradnictvím a dobovými poznatky. Do školy žáci chodili pětikrát týdně, volno měli ve čtvrtek a v neděli. Děti byly hodnoceny slovně.

Zastavení č. 8

Knihovní chodba

Úkol: Najdi rozdíly mezi výukou v klášterní škole v 18. století a v současné škole, kterou navštěvuješ. Najdeš i to, co bylo stejné tehdy a dnes?

.....

.....

.....

Zastavení č. 9

Křížová chodba

Úkol: Nyní se stáváš na chvíli cisterciáckým mnichem a dodržuješ jednu z hlavních zásad – naprosté ticho. V tichosti obejdi křížovou chodbu a hledej 3 gotické prvky, které už znáš (viz úkol č. 4). Vypiš je:

.....

.....

.....

Zastavení č. 10

Kostel

Rekapitulace.

Jaký mnišský řád působil ve Zlaté Koruně?

Jak se nazýval nejvyšší představený kláštera?

Pamatuješ si, jaké budovy se v klášteře nachází a kterými jsi prošel?

Jaký předmět byl typický pro opata?

Zvládl jsi sestavit letopočet římskými číslicemi v kapli Andělů strážných?

Kolik gotických prvků se Ti během prohlídky podařilo najít?

Pamatuješ si, jak se mniši dorozumívali, když nesměli mluvit nahlas?

Jaké zvláštní výukové pomůcky využívaly děti ve zlatokorunské škole?